

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47,

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru 6-c. care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 27 August.

Călătoria Împăratului Franz Josef în Galiția, dîce „Timpul” de Marți, este încă obiectul de predilecție al foilor austro-ungare. Ele vîd în primirea cordială, ce i s'a făcut Împăratului în Polonia austriacă, o consecență fericită a alianței germano-austriace, care dă Austriei o completă libertate de acțiune. Din parte-le, foile polone salută pe Împăratul Austriei cu mult entuziasm, esprimându-i mulțămirea lor pentru libertățile acordate Galiției și asigurându-l despre sentimentele de lealitate și devotament pentru dinastie de care, de altminteri, s'a dat dovezi strălucite Împăratului în călătoria sa în Galiția. Aceste dovezi sînt suficiente, cred numitele foi, pentru a arăta, că ideea austriacă a prins rădăcini între Poloni, punînd astfel nisele base nedestructibile domniei Habsburgilor în țările polone. Foile maghiare și austriace au destăinuit oarecum vederile politice austro-ungare în privința elementului polon din monarhia habsburgică. Acele vederi se întemeiază, cum șcim, pe necesitatea măturisită, în care s'ar afla Austria de a se alia cu toate elementele nemulțămite și revoluționare ale Rusiei pentru a se pute pune la vreme ca o stavilă puternică în fața „torentului panslavist”. Din limbajul foilor polone și din primirea, ce a întâmpinat Împăratul în Galiția, se vede, că vederile politice austriace nu sînt pînă acum lipsite de sorții succesului.

Cu privire la alianța României cu Austro-Ungaria și Germania află „Resboiul” din București, că bazele preliminare a le unui tratat sînt puse sub următoarele condițiuni:

„România va încheia o alianță cu Austria și Germania, obligându-se de a merge alături cu aceste puteri, în cazul unui conflict, fie în Orient, fie cu ori-ce altă putere limitrofă cu România.”

„Austro-Ungaria și Germania se obligă de a garanta integritatea teritoriului român, a recunoaște și a garanta României rangul de regat și a o sprigini pentru ca și celelalte puteri să o recunoască ca atare.”

„Resboiul”, dînd cele de mai sus sub rezervă, spune totodată, că „a primit scirea aceasta din sorginte autorizată” și că numai sub condițiunile aceste principele Leopold de Hohenzollern, și-a dat consimțământul, ca al doilea fiu al său să fie ales succesor de tron al principelui Carol.

„Telegraful” din București asigură, că nu s'a încheiat nici o alianță cu Austria și cu Germania, dar „chiar dacă s'ar încheia, puterile aliate vor trebui se ofere „statului” român „ceva”, rămînînd negreșit se vadă (România) și înapoi, într-o cât se poate satisfacă acelu ceva.

Din Belgrad se aude, că comitetele bulgare pregătesc o proclamațiune fulminantă la adresa tuturor popoarelor din peninsula balcanică, prin care aceste, cu privire la activitatea Porței, sînt provocate, ași ajută ele

inseși. Cestiunea bulgară se arată tot mai mult în planul dîntău și are să devină acută la cea dîntău pușcătură în Orient.

Atitudinea puterilor în cestiunea orientală o caracterizează „Le Temps” dîcînd, că puterile afară de Rusia, doresc sincer ca Poarta se ceadă pretenșiunile lor. Aspirațiunea Rusiei, o Bulgarie între Dunăre și mare, nu se poate împlini pe cele pacinică. De aceea puterile se îngrijesc cum se pună stavilă aspirațiunilor rusesci.

Această programă, continuă „T.”, are însă trebuința de timp. Rusia este astăzi cu acțiunea sa pentru marea Bulgarie mai înaintată decît Austria cu apropierea sa de Serbia și România; Rusia este mai aproape de Constantinopole, și de aici provine însemnatul interes pentru Austria să amâne oara rezolvării, se amâne ziua certe pentru moștenire. Austria nu este încă gata, și dacă nu este bine să perdem din vedere, cum ar face Austria cu neompleta sa unitate națională și cu finanțele ei sdruccinate, și cum ce ajutor direct ar putea primi dela Germania. Franța nu are alt interes decît acela de a manșina pacea și echilibrul european. Politica esteroară a Italiei se duce cu greu după nesce barbarități și în dispozițiuni pozitive. Resultatul principal este sincera dorință a tuturor puterilor de a dobîndi de la Poartă concesțiuni care ar face netrebucioase alte demersuri. Din neorocire motivele tuturor puterilor sînt diferite. Engliera privește cu bucurie la măsurile de siluire, dacă prin aceste nu s'ar turbura concertul european. Austriei, din contra, îi „displace în principiu ori-ce acțiune care ar compromite existența Turciei. Franța vooese să se unească cu acțiunea europeană numai cu condițiunea ca să nu se meargă prea departe. De aci provine rara situațiune. Puterile urmează cu temere conducerea Englierei, cîntărind la tot pasul consecințele ei. Ele consimt la demonstrațiunea navală și întrunesc vasele la Ragusa. Dacă aceasta nu va folosi la nimic, atunci atunci ele se vor apropia de coastele albaneze în speranța că vor insulta Sultanelui frică. Dar Sultantul scie că neînțelegerile între puteri cresc pe cât merg mai departe. Totul se aseamănă cu acel joc, în care ambele părți se deparțează una de alta, Sultantul va ceda când se va procede la mesuri extreme; el scie însă că această nu se va întîmpla. Totuși la spatele comediei clocește tragedia revoluțiunii bulgare. Nici Grecia nu poate să renunțe la pretenșiunile sale. Lupta însă între Albanezi și Graci va avea de consecință o rescoală generală, care va provoca erări cearta dintre Rusia și Austria pentru însușirea sfărămăturilor turcesci. Avînd aceasta în vedere Turcia ar trebui să cedeze.

Reflesțiuni

din partea opozițiunii la raportul „Observatoriului” despre adunarea generală a asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

(1 Urmasor.)

Opozițiunea nu e însă nici biograf, nici areopag. Ea cu trecutul oamenilor nu are de a face nimic; ea se ocupă de prezent și aici numai de afacerile asociațiunii. Tot ce se poate pretinde dela ea în privința aceasta e, ca să și dea și ea părerea, că cine e de a se înregistra pe pagina

* În nru precedent sînt a se corege următoarele erori: col. I. alin. I. „Preaonorablea” în loc de proavenerabila; alin. 2 „onorabila” în loc de venerabila; Col. 2 și 3 „oposițiunilor” în loc de opozițiunilor; col. 3. alin. 2 „unui publicist onest” în loc de: oneste.

primă a fiitoareii „carte de aur” a asociațiunii? La aceasta însă încă nu i-a sosit timpul, de oare-ce vedem, că întrebările cele mai cardinale se resolva abia astăzi la 20 de ani dela înființarea asociațiunii noastre. Așa d. e. întrebarea: cine a fost întemeietoriul asociațiunii noastre? Nouespredece ani a fost toată lumea în eroare creșînd, că preavenerabilul președinte actual al asociațiunii a vorbit adevărul în prima adunare generală a acestei asociațiunii. Numai în estan, la banquetul dela Turda, aflăram dela dl vice-președinte actual, căt de ușor poate greși și cel mai brav, mai onest și mai înțelept om muritoriu! Lumea e păcătoasă; ea crede și aprefiază numai ceea ce vede cu ochii și prinde cu mâna și de aceea vine, că multe merite egreie rămân etern ascunse sub velul modestiei. Dacă dar opozițiunea atari merite nu le cunoaște și nu le înregistrează, aceasta de sigur nu i se poate imputa ei de păcat. Ear dacă unuia sau altuia i s'ar face nedreptate în privința aceasta, apoi nu'l putem aduce altă mîngăiere decît profundele cuvinte ale lui Gotha, ce le a tradus poate tocmai dl Baritiu înainte de aceasta cu ani 40: „În toate vremile numai unele dîchuri (individuri) sînt, care lucrează pentru sciințe, eară nu veacul lor. Veacul a fost, care a otrăvit pe Socrates; veacul a fost, care a ars pe Hus, veacurile au rămas tot acele.” (Foaie pentru minte, inimă și literatură Nr. 22 ex 1840. pag. 175.) —

Înainte de a trece la al doilea punct al incriminării, ce raportul citat le aruncă în fața opozițiunii află de necesariu, ca onoratul public să fie informat despre punctul de mîncare și programul acesteia.

Opozițiunea s'a convins, că asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român în timp de 19 ani n'a făcut direct mai nimica pentru literatura română și cultivarea poporului român. Opozițiunea a constat, că asociațiunea consumă la 8000 fl. *) pe fie-care an din averea națională, din care abia 2,000 fl. se folosesc de stipendii și ajutoare. Opozițiunea a constat în fine, că asociațiunea a devenit astăzi un colegiu pentru împărțirea alor câte-va stipendii (burse) și ajutoare, din cari literatura română nu trage nici un folos, eară cultura poporului român foarte neînsemnat.

Opozițiunea a dîs dară: să ne oprim, și să ne întoarcem!

Opozițiunea n'a scăpat din vedere, căt e de greu de a rumpe cu un trecut oare-care, mai ales dacă abnormitatea au devenit dogmă și regulă. A vedut dară, că oprirea și

*) „Observatoriul” care în toate discuțiunile noastre, care nu'i vin la socoteală, vede tot atatea „denunțări”, în Nr. 69 declară aceasta de minciună criminală. Ar fi bine dacă s'ar dăda „Observ.” de a mai și cugeta nițel! 5947 fl. se spesează din venitul asociațiunii; restul de 2053 fl. de sigur îlspesează acele 2—3 sute persoane, cari merg la adunările generale spre a asculta disertațiuni ca acea despre „Schopenhauer”, pentru care autorul respectiv nu sciu se fie primit pînă astăzi sutele de franci dela Academia română.

întoarcerea va fi posibilă numai restituiuindu-se valoarea legii — ordinea și principiile prescrite prin statutele asociațiunii în atitudinea și agendele ei. A delătura dară abnormitățile, ce s'au furișat în de cursul anilor întru afacerile asociațiunii; a le conforma aceste prescriptelor și spiritului statutelor — aceasta e programa opozițiunii.

Mîncînd de aici opozițiunea a aflat, că prima și capitala abnormitate e aceea, de a mîrgini întreaga activitate a asociațiunii la împărțirea de stipendii și ajutoare și e de firma credință cumcă aceasta nu satisfacă scopului asociațiunii precizat în §. 2 a statutelor, nici nu coresponde programului, ce s'a stabilit și adoptat, de prima adunare generală din Sibiu la 1861 (veđi Analie pag. 8 și 9). În sensul programei sale a propus dară opozițiunea în adunarea generală dela Sighișoara, să se reintoarcem întru activitatea asociațiunii la prescriptele și spiritul §-ului 2 din statute, se tindem la realizarea barem unora posibile puncte din programa dela 1861. Propunerea aceasta e cunoscută onoratului public, și e cunoscut și conclud, ce l'a luat adunarea generală în meritul acesteia. Nu le voi repeți dară aici, ci mă provoc eventualmente la Nr. 67 al „Telegrafului Român” din a. c.

Raportorul d-voastre din Turda numesce această propunere „alună gănuoasă”.... „cu scop absolut străin de asociațiunea noastră”... „sberătură furioasă”, „nod în papură”, „scandal gratuit” etc. Eu 'l-ași ruga prea frumos să binevoască ași aduce și argumentele acestei a sale păreri, pentru că fără de aceste on. public nu e în stare de a judeca între noi. Apoi în veacul de astăzi oamenii nu prea dau nimic numai pre barba unuia sau altuia. Poporul român „eliberat de sub robia spirituală” a început a umbla și pre picioarele sale proprii. Să nu'l mai purtăm de sforică! Să'l lăsăm să cugete și să judece el, pentru că eată se îngreșoază de bucăturile, ce i le mestecă alții.

Dar se presupunem, că s'ar afla mai mulți, cari ar fi de o părere cu raportorul d-voastre din Turda. Nici atunci păcatul de a fi eșit cu propunerea de mai sus, n'ar căde numai asupra opozițiunii; pentrucă ideea fundamentală, ce zace în acea propunere nu e a opozițiunii. Dl vicepreședinte actual a aflat de necesariu a întona căt de puternic în aceeași adunare generală: că de aici încolo se lucrăm mai mult și se sperăm mai puțin. Aceasta după mine nu însemnează alta decăt: oprire și întoarcere, ceea ce e și programul opozițiunii. Se vede dară din aceasta, Preaon. Redacțiune, că nu numai opozițiunea simte trebuința de corecturi și reforme, nu numai „clopotul din turn”, ci și preutul „dela altariu” constat, că este ceva „găunos” putred și destrăbălat în cestiunea Asociațiunii noastre, și ambii cer, sau tognai dacă voiiți, strigă după delăturarea. Eu cred că ambii înțeleg: aberarea dela secul genuin, și abnormitățile, ce se invescură întru

